

Nepartinis lietuvių laikraštis

Semanaario Lithuano Independente

PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje

metams 1250,0, Lietuvoje ir kitur 2.500

Atskiras numeris — 300 reisu

S. PAULO, Rua da Moóca, 309

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis lietuvių laikraštis

Semanaario Lithuano Independente

Redaguoja

A. DUTKUS

Redakcijos ir Administracijos adresas

S. PAULO R. da Moóca, 309

8-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1937 m. Kovo—Março 20 d.

Nr. 12 (354)

Francuzijos darbininkai sukilo prieš fašizma

Karo stovis pratęstas

Nežiūrint to, kad karo stovio pratęsimas sukėlė daug ginčų ir protestų šalyje, vis dėl to parlamente jis buvo patvirtintas per savaitę. Tat šiomis dienomis respublikos prezidentas Getulio Vargas pasirašė dekretą, kad karo stovis pratęsiamas visoje šalyje dar trims mėnesiams.

Karščiausia diena

Karščiausia šiais metais diena buvo Rio de Janeire ir S. Paulyje kovo 17. Tą dieną temperatūra siekė iki 40°. Po šios dienos oras gerokai atvėso.

Suėmė komunistus

Rio de Janeiro estado provincijoje policija susekė komunistų susirinkimą, kur buvo tariamasi dėl veikimo. Policija visus areštavo ir atgabeno Rio miestą, kur bus jiems keliamas byla.

Ištrėmė iš Brazilijos

Šiomis dienomis iš Brazilijos tapo ištrėmti du svetimšaliai, vienas portugalas, kitas rumunas, kaip pavojingi šalies tvarkai asmenys.

Dovanoje bausmes

16 vasario proga Smetona dovanojo bausmes, buv. gen. štabo viršininkui Kubiliūnui, kuris su Voldemaru norėjo padaryti perversmą, dviem kitam voldemarininkam — Pupalei- giui ir Vatkociūčiui, kurie norėjo pas- kersti buv. vidaus reikalų ministerį Ruseiką ir keliolikai vokiečių, kurie buvo nuteisti už ruošiamą sukilimą Klaipėdos krašte.

Kodėl nepasiduoda vyriausybininkai?

Pas Ispanijos sukilėlius yra skaitlinga ir gera vokiečių ir italų kariuomenė, moderniausiai ginklai, ko vyriausybininkams trūksta. Tačiau sukilėliai negali nugalėti vyriausybininkų, ir tiek kodėl taip yra? Šitas dalykas aiškinamas taip: pas Vyriausybininkus yra didelė drausmė ir pasisąventimas kovoti už respubliką ir laisvę, kuris nugalė moderniausias ginklas.

Vėl plaua žydus Palestinoj

Palestinoj vėl prasideda kartotis neramumai ir pogromai prieš žydus. Arabai mėnusileidžia žydams ir juos užpuldinėja ir žudo.

Kiek kas turi karo lėktuvų

Europos valstybės karo lėktuvų šiandieną bendrai turi 25,000, kurių Sovietams priklauso 7500, Vokietijai 5500, Italijai 5500, Francijai 4000 ir Anglijai 3500. Sovietų Rusijos karo laivynas yra stipriausias.

Prašo paramos Ispanijos liaudžiai

Buenos Aires miesto tarybos narys socialistas A. Comolli įnešė projektą tarybai, kad Buenos Aires miestas skirtų 100.000 pezų Ispanijos tei- setai valdžiai kaip pagelbą ispanų liaudžiai kovojančiai prieš fašizmą.

Baisi Kinijos rykštė

Kinija tai didelių nelaimių šalis, ten potvyniai, badas ir kitokios gam-

Ispanijoje be permainų

Brazilija steigs daug mokyklų

Paryžiuje streikuoja du milijonai darbininkų

Francūzija pergėvėna neramų momentą. Ten kasdieną aštrėja politi- nės riaušės ir kovo 16 d. Paryžiaus priemiesty Clichy buvo tikras politinis karas fašistų su anti-fašistais. Clichy priemiesty fašistai darė mitingą. Fa- sibaigus susirinkimui ir pradėjus jiems skirstytis, pasirodė anti-fašistų de- monstracijos. Čia ir įvyko dviejų grupių kruvini susirėmimai. Šiuose susirėmimuose žuvo 4 žmonės, apie 80 demonstrantų tapo sužaišta ir apie 70 poli- tijos taip pat sužaišta. Fran- cūzijos premjero Blumo kanceliarijos viršininkas André Blumel taip pat ta- po sužaištas. Policijai reikėjo daug darbo, kad riaušėninkus išsklaidyti. Tapo užvestas stropus tardymas nus-

taiyti šių riaušių kaltininkus. Kas iš- provokavo šias riaušes, nežinia, komunistai kaltina fašistus o fašistai komunistus. Dėl šių riaušių, kuriosio daug darbininkų tapo sužaišta, tapo paskelbtas generalinis Paryžiuje strei- kas kaip protestas prieš fašizmą. Strei- kan išėjo apie du milijonai darbinin- kų iš visų darbo įmonių. Taigi kovo 18 d. Paryžius buvo miręs. Jokio judėjimo apart demonstracijų. Darbi- ninkai, "liaudies frontas" ir komunis- tai reikalauja uždaryti fašistiškas or- ganizacijas. Dėl šių konfliktų ir strei- ko esą susvyravusi Blumo vyriausybė. Darbininkai nepaliaujamai reikalauja užbaigti su fašistais. Taigi, Francū- zijoje gali būti politinių permainų.

Sukilėliai atsisakė pulti Guadalajara

Ispanijos sukilėliai Madrido dar nepaėmė, nors jie ir skelbė, kad kovo 15 d. bus jau jų valdžioje. Visą laiką ėjo smarkūs sukilėlių puolimas ant Guadalajara miesto, nes per čia jie manė lengviau įeisią Madridan. Bet kovo 17 vyriausybininkai taip sumusė sukilėlius prie Guadalajara, kad tie turėjo bėgti palikę ginklus. Daug paimta belaisvių, visokių ginklų ir amunicijos. Du italų kariūninkai pa- tyis perėjo vyriausybininkų pusėn. Po šio nepasisekimo, generolas Franko įsakė nebedaryti puolimo ant Guada- lajara, bet laukti geresnio oro. Da-

bar smarkūs mūšiai eina universiteto rajone. Šiaip jokių permainų nėra įvykę. Madrido apsigynimo vyriausy- bės galvai gen. Miaja, premjeras Lar- go Caballero išreiškia viešą padėką už heroiška gynimąsi. Užsienio reika- lų ministeris Del Vaya įteikė Ispanijos skundą Tautų Sągajai dėl italų ir vokie- čių kišinąsi Ispanijos karan. Vienas italų karininkas paimtas nelaisven pareiškė, kad italų kariuomenės Ispa- nijoj yra 80.000 žmonių, kurie ope- ruoja Guadalajara fronte. Ispanijos fronte daugiau nieko naujo.

Brazilijoje turi būti visi rastingi

Brazilijoje dar daug yra beraščių, ypatingai suaugusių tarpe labai didelis nuošimtis analfabetų. Brazilijos vyriausybė pradeda vesti kovą su be- raštingumu. Vaikams yra įvestas ne- mokamas pradinis mokslas pusiau pr- valomas lygiai brazilams ir svetimšaliams. Kad labiau išplėsti mokyklų skaičių, vyriausybė daro žygius šiais metais pastatyti naujų daug mokyklų. Šiais metais numatoma pastatyti vai- kams 4500 mokyklų. Be to, suaugu- sių švietimu vyriausybė taip pat rūpi- nasi. Yra sudaryta švietimo taryba, kuri ruošia suaugusiems švietimo pla- ną. Yra nutarta kiekviename Brazi-

lijos mieste turinčiam 5000 gyventojų, steigti vakarines mokyklas suaugu- siems. Dirbtuvės, fabrikai, darbinin- kų sindikatai taip pat yra įpareigojami prisidėti prie krašto švietimo. Vi- si darbininkai turi būti rastingi, turi lankyti jiems steigiamas vakarines mokyklas. Dirbtuvės turinčios ne ma- žiau 30 darbininkų, privalo steigti sa- vo darbininkams mokyklas, kad ne- liktų nė vieno analfabeto. Brazilijoje eina intensyvus švietimo darbas. Bra- zilija turi būti švietimo ir kultūros kraštas, Brazilijoje turi būti visi raš- tingi, — sako švietimo Taryba.

Komunistų veikimas Brazilijoje

Rio de Janeiro mieste politinė policija susekė, kad Dr. Pedro Ernes- to vardu ligoninėj veikia komunistai. Padarius krata areštuota keleta as- menų.

Prigėrė Pranas Zinkevičius

Kovo 17 d. prie Casa Grande, u- pėje Rio Claro prigėrė lietuvis Pra- nas Zinkevičius, apie 30 metų am- žiaus, Brazilijon atvykęs 1929 m., ki- lęs iš Kauno, A. Panemunės. S. Pau- ly gyvena jo dėdė Rickevičius.

Paskutiniu laiku jis dirbo kom- panijoje "Constructora Nacional", Casa Grande. Eidamas iš darbo nakties metu ir sutiko mirtį.

Suėmė sabotažninkus

S. Rusijoje Noyo Sibirske tapo suimti keli komisarai, kurie darė sa- botažą ir padėginėjo naujai statomus valdžios namus.

Lietuvos Lenkijos santykiai

Lenkijos užsienio reikalų minis- teriui iškėlus klausimą dėl Lietuvos Lenkijos santykių, Lietuvos vyriausy- bė irgi šiuo klausimu atsiliepė. Užsie- nio reikalų ministeris Lozoraitis pa- reiškė spaudai, kad Lietuva sutinkan- kanti sunormuoti santykius su Lenkija, bet jokių būdu neatsižada užgrobo Vilniaus krašto. Kol Lenkija neatsi- sakys Vilnijos, tol Lietuva nenori tu- rėti jokių santykių su Lenkija.

Mirė Chamberlain

Kovo 16 d. Londone mirė žy- mus anglų politikas, konservatorių partijos narys Austein Chamberlain, 74 metų amžiaus. Chamberlain'o mir- tis netikėta, jis mirė staiga. Ilgus metus, nuo 1924 iki 1929 m. velionis vadovavo Anglijos užsienio reikalų ministeriją ir daug sykių buvo finan- sų ministru.

Mirties bausmė Argentinoj

Argentinoj atsirado kažkokia or- ganizacija, pasivadinusį "Už socialinę tvarką". Toji organizacija nori įvesti Argentinoj "tvarką" per žmonių žu- dymą, ji prašo vyriausybės, kad Ar- gentinoj būtų įvesta mirties bausmė ir būtų pašalinami iš krašto "nepagei- daujamos rasės" svetimšaliai.

Amerikos J. V. veikia tokie "ku- kuksklanai" ir "juodasis legionas" ly- giu panašūs į Argentinos "tvarkos" nešėjus.

Poderevskis prieš mirties

Iš Varšuvos pranešama, kad žymus lenkų pianistas Poderevskis ir buvęs Lenkijos prezidentas suakiai susirgo. Poderevskis gyvena užsieny, Ciuriche, turi 78 metus.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

L. Dovidovič—akubus, P. Banai- tis, Jn. Šerelis, Jn. Urbonas, K. As- trauskas, R. Urbonas, A. Melkūnas, A. Kiaušas, R. Baltrušaitis, Jz. Juzėnas, Jz. Matuzonis, J. Visockis, Jn. Pranuš kevičius, Jul. Stankevičius, P. Jočius, G. Martusevičius, Fr. Markevičius, E. Šatas, A. Sunkamaitis, Ptr. Banis, D. Vėnags, Jz. Ramanauskas, Jz. Galvo- nas, Jn. Zakarevičius, J. Tulutyté, P. Kavaliauskas, P. Lazdėnas, Jrg. Sukys, Jn. Povilavičius, Jz. Girskus, M. An- drulevičiūtė, Jz. Sadauskas, St. Ro- tautas, V. Montvila, T. Katinas, St. Šliažas.

tos nelaimės skyna kinus milijonais kiekvienus metus. Iš Kinijos prane- šama, kad tik vienoje Szechuan pro- vincijoje badauja 9,000,000 žmonių, Honan provincijoje badu miršta 4 su- puse milijono žmonių. Tai baisi ry- kštė. Badaujantieji valgo šiurškus ir kas tik papuola, pardavinėja savo žmonas ir vaikus, kad tik gavus trū- pinėlį maisto.

Jautis vos neužbadė Mussolinio Mussolinis yra išvykęs į Lybiją, šiaurinę Afriką. Jam ten bebūnant,

Apžvalga

GERA PROGA MOKYTOJUI BAKŠIUI UŽDIRBTI

Mūsų bendradarbis N. Vėtra prisiuntė mums iškarpa iš "Lietuvos Žinių", kurioje to laikraščio "specialus korespondentas", Bom Retiro mokyklos mokytojas Bakšys, rašo apie laikraštį "Lietuvių Aida Brazilijoje" senčiau:

"... 'Liet. Aido Br.' likimas šiomis dienomis paslapčiomis svarstomas, esą leidėjas Uokus patsai jį uždarys... Jei ši kombinacija bus padaryta, tada ir 'kolonija' likviduos. Kaikas dėda daug vilčių ir tikisi paskui sulaukti darnesnio lietuvių bendradarbiavimo, bet vis dėlto tenka konstatuoti, kad 'L. Aidas Br.' atlieka dalelę ir naudingo darbo... Lietuvių kolonijai būtų naudingiau, kad jį tik reformuotų įvedant žinių kritiką iš redakcijos pusės, nustatant griežtą išdėjinį pagrindą ir atsiskaitant 'honorarą' už netalpinamas korespondencijas..."

Tai taip mokytojas Bakšys porzija "Lietuvos Žiniuose" apie "Aidą".

Rasyti gali kiekvienas kaip tik nori ir ką tik nori, bet rašymas turi būti pagrįstas faktais, ypač tada, jei raštu nori ką nors diskredituoti. Bet pas p. Bakšį to nėra; jis save perstato eliniu šmeižtu fabrikantu ir tiems šmeižtams naudoja pažangų Lietuvos dienraštį. Žinoma, jei jis, p. Bakšys, panašiai rašytų čia, vietinė spauda, niekas jam netikėtų ir daugiau — Bakšys nustotų savo pirmąjį vardą. Bet kaip Lietuvos laikraščiuose tai jis gali "informuoti" Brazilijos lietuvių koloniją ir mūsų spauda.

Bakšys rašo ir apie "Aido" ideologiją, ir apie jo reformas, ir net apie "honorarą" už "netalpinamas korespondencijas".

Apie Aido ideologiją ir jo reformas teks plačiau išsitariti kitu sykiu, o dabar mes p. Bakšiui siūlome vieną honorarą, jei jis įrodys tikrai: kada, nuo ko ir už kokias "netalpinamas korespondencijas" Aido redakcija yra ėmusi honorarą?

Jei Bakšys įrodys, tai Aido redakcija atiduos visus tuos "honorarus" Bakšiui, kad jam daugiau nereiktų prekiauti savo įsitikinimais ir savo sąžine. Taigi, p. Bakšiui labai gera proga uždirbti.

Tačiau mes esame pilnai įsitikinę, kad to jis padaryti negalės. Aidas per septynius metus prieš nieką nesilenkė, niekam nepataikavo ir jokių honorarų iš niekur nėra ėmęs, jų jis nereikalingas. Prostitucija ne "Aido" amatas, bet "lietuviškuose namuose" susispietusių panelių, panašių į Bakšį.

PATYS SAVE SABOTAŽUOJA

Neįtikėtina, kad yra tokių žmonių, kurie patys save sabotazuotų ir griautų savo pradėtą darbą. Deja, tokių žmonių pas mus yra.

Visiems jau yra žinoma, kad S. Paulo lietuvių organizacijos dirba dėl sudarymo Brazilijos lietuvių organizacijų centro, kuris jungtų kolonijos organizuotas jėgas kultūriniam ir ekonominiam kolonijos darbui, o taip pat eitų pagelbon išsiblaškiusiai po plačią Braziliją mūsų išeivijai, įtraukiant juos į Brazilijos lietuvių organizacijų centrą pašalpų ir apdraudos fondus.

Minėto centro organizavimo iniciatoriai buvo B. L. Aero Klubas, kurio valdyba pasitarusi su "Grūdo" piemininku F. Cemarka, sušaukė pirmą organizacijų atstovų pasitarimą pereinamąjį metų pabaigoje. Šiame pasitarime iniciatoriai gražiausiomis kalbomis kvietė visas organizacijas remti organizuojamo centro darbą ir burti kolonijos jėgas į vieną vietą. Dalyvaugę posėdy visi pritarė. Išrinkta organizuojama komisija, rodos, iš 5 žmonių paruošti įstatų projektą ir, ben-

(Nukelta į 6-tą p-pj)

Amerika nenori fašizmo

Amerikos J. V. labai nekenčia fašistų ir fašistinių valstybių, kaip tos pradėjo kelti visokius karą iššaukiančius neramumus.

Amerikos J. V. smerkia fašizmą, protestuoja prieš jį, skelbia jam boikotą. Šiomis dienomis New Yorko įvyko didelis mytingas, kur dalyvavo apie 20.000 žmonių. Mitinge kalbėjo darbininkų vadas Lewis ir New Yorko gubernatorius Guardia. Kalbėjo prieš fašizmą, o ypač prieš Hitlerį.

Amerikos J. V. skelbia boikotą fašistams, jos neperka jokių iš fašistinių šalių prekių. Amerikos Darbo Federacija priėmė net rezoliuciją dėl boikoto fašistų prekių, kurioje sakoma:

"Per smurtą ir apgavystę, per grasinimus, kankinimus ir terorą, per kruvinojo gangsterizmo garbinimą, naciai ir fašistai sugebėjo įsigalėti ir įsteigti kaip legalūs valdžios savo šalyse ir pavergti savo liaudį.

"Įsigalėję jie tuojaus panaikino pilietinę ir politinę liaudies laisvę ir išrovė iš pat pamatų viską, ką organizuoti darbininkai buvo per sunkią kovą dešimtmečiais sukūrę. Visas normalus civilizacijos procesas buvo nukreiptas į atbulą būsę.

"Ypatingo dėmesio verta atkreipti į Vokietiją, kur nacių valdžia, stengdamosi užtikrinti sau savo laimėjimo

grobį, pralenkė visus žiaurumus, kurie tik istorijai yra žinomi. Prisdidengę neva noru sulyginti visus Vokietijos gyventojus, jie krauju ir ugnimi išnaikino visą Profesinių Unijų judėjimą, kad paskui galėtų numušti darbininkams algas. Mes lenkiame galvas ties tais darbininkų vadų kapais, kuriuos nužudė šaltu krauju naciški galvažudžiai, o tiems, kurie gyveno ištrimime arba kankinasi nacių koncentracijos stovyklose, mes tiesiam savo draugišką ranką, pasižadėdami nuoširdžią ir brolišką paramą.

"Pats fašizmo ir nacizmo gyvavimas yra pavojus pasaulio taikai, nes jų tikslas yra pavergti žiauriu smurtu visą žmoniją. Kraujuose gimęs, fašizmas gali laikytis tikties žiaurios spėkos pagalba ir todėl jis eina pirmyn visuomet jis eina pirmyn visuomet įsiekdamas karo ir užgrobinę. Kad apsaugojus žmoniją ir apsaugojus save, darbininkai privalo kovoti prieš fašizmą ir nacizmą ir kvieisti į tą kovą visus tikruosius jo oponentus. Todėl, kaip priemonę tai kovai, Amerikos Darbo Federacijos konvencija siūlo, kad boikotas prieš Vokietijos prekes ir įstaigas, kuri Amerikos Darbo Federacija yra užgyrus Washingtono konvencijoje ir patvirtinus San Franciscoje — kad tas boikotas būtų da daugiau sustiprintas ir tęsiamas toliau da didesniu įtempimu."

IŠ VILNIAUS LIETUVIŲ GYVENIMO

LENKAI ISTRĖMĖ VILNIETĮ KARAZIJĄ

Jau pernai pavasarį lenkų valdžia buvo nutarusi ištremti vilniečių P. Karaziją su šeima (4 asm.) per tris dienas iš valstybės ribų. Oficialiai buvo tremiamas dėl to, kad Karazija neturėjo išaiškintos (nors Vilniuje nuolat gyvena nuo 1918 metų). Kai kuriems lenkų ir lietuvių veikėjams padarius pastangų, šeima galėjo pasilikti iki 1937 m. kovo 14 d., tik P. Karazijai buvo įsakyta tuojuo iš Vilniaus išvykti su sąlyga, kad negalės apsigyventi tose vaivadijose, kur gyvena lietuviai, gudai ir ukrainai.

Karazija apsigyveno Varšuvoje. Bet štai š. m. sausio 28 d. 5 val. ryto policijos buvo suimtas. Tą pačią dieną pranešta, kad bus ištremtas. Visa diena buvo laikomas policijoje, o naktį traukiniu atgabentas Vilniun. Per ilgus prašymus čia leista pasimatyti su šeima. Paskui iš Vilniaus autobusu atvežtas į Trakus, iš čia į Zaviąsus, kur padaryta nuodugni krata, ir, pagaliau, "atiduotas" Lietuvos pasienio policijai. Taip iš Lenkijos ištremtas niekuo nenusikaltes lietuvių veikėjas P. Karazija.

Baudžia už neleidimą į lenkiškas mokyklas. Švenčionių apskr.

FRANKAS SUVYLĖ SAVO SAJUNGININKUS

Ispanų generolas Frankas skaitomas sukilėlių vadu ir sukilėlių vadu ir sukilėlių vyriausybės galva. Pirmuose sukilimo mėnesiuose Frankas ir buvo sukilimo vadas, vadovavo visiems frontams. Bet dabar jau ne.

Mat, Frankas perduodamas savo tėvynę Vokietijos ir Italijos fašizmui, pažadėjo jiems, kad per kelias dienas nugalės ispanų tautą, nuvers vyriausybę ir įsteigs Ispanijos fašizmą. Už tokius pažadus Hitleris ir Mussolini pažadėjo Frankui pagalbą ginklais, žmonėmis ir pinigais. Frankas ir kariavo prieš savo tautą su vokiečių ir italų ginklais. Bet ispanai ne taip lengviai pasiduoda Frankui. Taigi, Franko suvylė savo sąjungininkus —

mokyklų inspektorius nubaudė G. Trapiką iš Šukiškės kaimo 8 auks. ir Kliuką ir Čebutį iš Nalvaikų kaimo už tai, kad neleido savo vaikų į lenkų valstybinę mokyklą. Šie žmonės mokė savo vaikus namie, pasisamdę lietuvių mokytoją.

Nubaudė už kryžiaus fotografavimą. Kituose kraštuose yra baudžiami žmonės už tai, kad jie mėgina nufotografuoti įvairius slaptus kariuomenės įsitvirtinimus ir kt. O lenkai nubaudė už kryžiaus nufotografavimą. 1935 metais Kuršių kaime, Valayko valsčiuje lietuvių šv. Kazimiero dr-jos skyrius pasistatė kryžių 1936 m. liepos mėn. tą kryžių norėjo nusifotografuoti Antanas Radzius. Kitą dieną pas Radzių atvyko Valkinyko policininkai, padarė kratą ir paėmė apie 40 skaitomų lietuviškų knygų, o patį Radzių nusivarė į Valkinyką. Bet ištardžius paleistas. Ištardytas buvo ir kazimieriečių skyriaus pirmininkas S. Makūnas. Pagaliau lapkr. mėn. Radzius gavo pranešimą iš apskr. stoties, kad už kryžiaus fotografavimą jis yra nubautas 100 auks. arba 10 d. arešto. O S. Makūnas gavo pranešimą, kad už leidimą kryžių fotografuoti jis yra nubautas 200 auks. arba 14 d. arešto. 1936 m. gruodžio mėn. Kuršių lietuvių šv. Kazimiero dr-jos skyrių uždarė.

Hitlerį ir Mussolini. Jie tiek daug kapitalo yra įdėję į Ispanijos avantiūrą, susirūpino ir Frankumi nebepasitikti. Tai reikia ieškoti išeities. Ir kaip laikraščiai rašo, italai su vokiečiais, norėdami nors dalį atgauti savo investuotų kapitalų, generolui Frankui nebeduoda karo vadovybės. Visa karo operacija dabar vedama vokiečių ir italų generolų, o Frankas esą dabar jau stovi nušaliai nue viso karo.

Dėl to dabar italai su vokiečiais taip smarkiai pradėjo remti tą karą, nes jiems rūpi atgauti savo kapitalus, kuriuos įdėjo į jį pasitikėdam Frankui. Gal jiems ir pasiseks.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Stoties viršlininkas pasisavino 14 tūkstančių litų

VI. Junganas, būdamas Utenos gelž. stoties virš. padėjėju, įvairių įmokėsių pasisavino 14 tūkst. 24 lt. valst. išdūi priklausantių pinigų.

Panevėžio apyg. teismas Junganą pripažino kaltu ir uubaudė 11/2 met. sunk. darbų kalėjimo. Nubaustasis padavė apel. rumams. Kūmai bausmę sumažino iki vienerių metų papr. kalėjimo ir atitaisė geležinkelio valdybai nuostolius.

Išteisino ūkininką nubaustą 4 metais kalėjimo

Krūnčino valsč., Biržų apy. ūkininką Narbutą Panevėžio apygardos teismas pripažino kaltu už tarnaitę ir nubaudė 4 metais sunkių darbų kalėjimo.

Narbuto įgalotinis adv. Sugintas padavė Apeliaciniam rūmams skundą ir rūmuose tą skundą sprendžiant palaikė.

Rūmai Narbutą išteisino. Prokuroro padėjėjas padavė kasacinę skundą, bet tą skundą Vyriausis tribunolas atmetė.

Trakų apskrity prapuolė du vaikai Užuogasty, Trakų apskrityje, šiomis dienomis be jokios žinios dingę du jauni vaikėzai, 15 metų amžiaus Stankevičiukas ir 14 metų amžiaus Rafanskutis.

Žmogžudystė Mosėdyje

Sausio 16 į 17 naktį nežinomi piktadariai įsilaužė į Mosėdžio val. šatraminių kaimo gyventojų Biellauskų gyvenamąjį namą ir revolverio šūviais nušovė ūkininką Biellauską ir jo žmoną. Spėjama, kad žmogžudystė padaryta aplėšimo tikslu, nes vietos gyventojai pasakojo, kad Biellauskai gyvenę pasiturinčiai ir turėję nemažą pinigų. Vedamas tardymas.

Mariampolės stoties paminklą Jablonskiui

Paskatiniu laiku gyvai ruošinama pastatyti Mariampolėje prof. J. Jablonskiui Rygiškių Jonui paminklą. Tam tikslui susiorganizavo draugija. Paminklas būsiąs pastatytas iš aukų, kurios jau senai renkamos, ir būsiąs valdžios Rygiškių Jonui gimnazijos kieme; aplink paminklą padarys tam tikrą aikštelę, kuri iš gatvės nebūs atitverta, ir paminklas puot ne tik gimnaziją bet ir miestą.

Jablonskis buvo vienas iš tymesniųjų Lietuvos kalbininkų. Jį vadinama "Rygiškių Jonu" dėl to, kad to, kad tokiu slapyvardžiu jis pasirašydavo po savo raštais.

Baisi žmogžudystė

Priešliupėtuos, Kruopių valsč. iš sausio mėn. 30 į 31 d. rastos savo bute nužudytas senukas Juozas Bambalas, gimęs 1864 met. Darant apžiūrėjimus vietoj nustatyta, kad nužudyta ne aplėšimo tikslu, nes nužudytojo turtas nepaimtas (nepaimti net ir pinigai, kuriuos prieš savęs turėjo).

Kilo įtarimas, kad J. Bambalas yra nužudytas keršto tikslu jo žento Stasio Andrėjaičio. 1928 met. St. Andrėjaitis vedė Juozo Bambalo podukrą Stasę Žukausaitę. Atsidamas į ūkį atsinešė apie 1800 litų pinigų. Po kairio lalko prasidėjo nesutikimai, imta net bylinėtis. Bet pagaliau susitaikyrta ir J. Bambalas ūkį užrašė Stasiui Andrėjaičiui, padarydamas dokumentus sau notarą. Bambalas sau užsirašė išimtinę, kuri Andrėjaičiui atrodė per didelė, todėl jis buvo tuo labai nepatenkintas. Su žmona St. Andrėjaitis tai pat nesugyveno (paskutiniu metu pas ją net nebegyveno, o per vasarą tarnavo pas ūkininką už berną).

Įtartas Stasys Andrėjaitis sulaikytas ir uždarytas Kruopių policijos daboklėj. Jis kaltu neprispazįsta.

Dr. Jonas Basanavičius

Vasario mėn. 16 d. suėjo 10 metų nuo mūsų tautos atgimimo tėvo Dr. Jono Basanavičiaus mirties.

Dr. Jonas Basanavičius gimė 1851 m. Oškabalių kaime, Bartininkų valsčiuje, Vilkabalių apskr. Jo tėvas puvo pasiturį ūkininką, todėl Jona leido mokslan, Baigęs Marijampolės gimnaziją, įstojo į Maskvos universitetą. Universitete Basanavičius pradėjo mokėti kalbų ir istorijos, bet paskui ėmė studijuoti mediciną. Baigęs universitetą ir tapęs gydytoju, daktaras Basanavičius išvažiavo užsienin. Jis buvo pakviestas Bulgarijoni, kuri neseniai buvo atgavusi nepriklausomybę. Bulgarijose Dr. Jonas Basanavičius su pertraukomis išgyveno net 25-rius metus. Neseniai atgavę laisvę, bulgarai neturėjo pakankamai apšviestų žmonių, neturėjo savo gydytojų, todėl Dr. J. Basanavičius bulgarams buvo mielas svečias: čia jis padėjo tvarkyti ligonines, žmonių sveikatos reikalus ir t. t. Iš Bulgarijos Dr. J. Basanavičius, ypač atostogų metu, aplankydavo ir kitas Europos šalis. Bėgyvendamas atgimusioje Bulgarijoni ir besivažinėdamas po kitas Europos šalis, jis maė, kaip tautos, seniau buvusios prisilėgtos, beveik visiškai nutautusios, pamažu ėmė atgimti, pakilti. Dr. Jonas Basanavičius prisiminė savo tautą, apmirusią. Ir Dr. Basanavičius tvirtai pasiryžta prikelkti ir lietuvių tautą iš vergiškos tamsos į laisvą šviesesnį gyvenimą. O Lietuvoj anuomet juk iš tšesų buvo lėdna: uždrausta spauda, uždarinėjamos bažnyčios, rusiškos mokyklos, rusai valdininkai ir t. t. Jeigu kokia knyga būdavo atspausdinama užsienyje (daugiausia Tilžėje), tai ir ta pati elapta turėjo būti Lietuvoj gabenama, slapta parduodama, slapta skaitoma. O jei būdavo pačiūpama lietuvišką knygėlę beskaitant, grėšė ištėrimas, katorga, net kalėjimas. Jokio laikraščio lietuviiai neturėjo, kurie juos pamokyti, šviesti, padrasintu sunkioj kovoj.

Ir itai Dr. Jonas Basanavičius pasiryžta išleisti lietuvišką laikraštį. Tada Dr. J. Basanavičius, susitaręs su keleta kitų lietuvių šviesuolių nutarė pradėti leisti Tilžėje lietuvių laikraštį. Laikraščiu vardas parinktas "Aušra". Tai buvo pirmasis lietuvių laikraštis lotynų raidėmis tikrai lietuviškos dvasios. "Aušra" pradėjo eiti 1883 metais ir ėjo beveik trejus metus (sustojo 1886 m.). Pradžioj "Aušrą" redagavo pats Dr. Jonas Basanavičius, o vėliau redagavo kiti. Dr. J. Basanavičius "Aušroj" prirašydavo labai daug. Kad skaitytojai išmokių gerbti ir mylėti savo tautą, Basanavičius "Aušroje" kėlė lietuvių tautos praeiti, rašė apie didingą senovės Lietuvos istoriją, apie nuostabių senovės lietuvių žygius; rašė apie tautinius papročius, tautinius rūbus ir t. t. ir t. t. vienu žodžiu, "Aušroje" daugiausia buvo dėdami tokie straipsniai, kurie vienokių ar kitokių būdų kėlė tautinę lietuvių sąmonę, tautinį susipratimą. Ir to pirmojo lietuviško laikraščio nuopelnai mūsų tautai yra tiesiog milžiniški. "Aušra" atvėrė ne vienam jau nutautusiam ar bėbaigiančiam nautas ti lietuviui akis, "Aušra" parodė, kuo seniau lietuviiai buvo, kuo jie yra tapę šiandien ir kokius kelius turėtu sau nutiesti ateity. "Aušra" prikėlė lietuviškam darbui ir antrąjį didįjį mūsų daktarą — Vinca Kudirka. Kudirka, lietuvis valstiečio žūnus, eidamas mokslus gimnazijoj buvo pasidavęs lenkybės įtakon. Perskaitęs "Aušrą", perskaitęs ten Dr. Basanavičiaus straipsnius, Kudirka suprato, kokiu klaidingu keliu jis buvo pradėjęs eiti, suprato savo kaltę ir nuo to laiko pradėjo eiti lietuviškuoju keliu.

Dr. J. Basanavičius ilgą laiką negalėjo rodytis Lietuvoje: rusai už "Aušrą" ir kitus raštus būtu jį sučiūpę ir jau nebepaleistų. Tik kai rusai suteikė savo valstybės žmonėms daugiau laisvių, kai buvo atgauta lie-

tuvių spauda, Dr. Basanavičius sugrižo į Lietuvą ir apsiūveno Vilniuje. Dr. J. Basanavičius labai daug prisidėjo prie to, kad 1905 m. gruodžio mėn. buvo sušauktas Didysis Vinius Seimas, pareikalavęs Lietuvoj autonomijos.

Dr. J. Basanavičius yra parašęs labai daug veikalų, daugiausia iš Lietuvos istorijos. Stambiausi veikalai yra: "Lietuviškos pasakos" (5 knygos), Oškabalių dainos" (2 knygos), "Is gyvenimo vėlių bei velnių" ir kt. Gyvendamas Vilniuje, įsteigė čia Lietuvių Mokslo Draugiją, išleidusią daug lietuviškų knygų, vadovėlių ir k. Dr. Basanavičius pirmininkavo ir 1917 m. Vilniuje sušaukti lietuvių konferencijai. Konferencija išrinko iš 20 žm. Lietuvos Tarybon buvo išrinktas ir Dr. J. Basanavičius. Vėliau, 1918 m. Vasario mėn. 16 d. Lietuvos Taryba, kaip žinome, paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Po nepriklausomybės paskelbimo aktu pirmasis pasirašė Dr. J. Basanavičius.

Užėmus Vilnių lenkams, Dr. Basanavičius iš jo nepasitraukė, bet gyveno iki pat paskutinės savo gyvenimo valandos. Dr. Basanavičius mirė 1927 m. vasario mėn. 16 d. Palaidotas Vilniuje. Š. m. vasario 16 d. suėjo jau 10 metų nuo to didžiojo mūsų tautos atgimimo tėvo mirties.

Idomios skaitlinės

Ar daug žmonių gyvena mūsų planetoje? Kiek ir kur jų gyvena, kiek ir kur miršta?

Neseniai surinkta apytikrių žinių apie skaičius gyventojų įvairiose valstybėse ir kontinentuose. Aišku, tos žinios yra tik apytikrės, nes dar randasi valstybių, kuriose nežinomas toks dalykas, kal cenzas — surašymas gyventojų.

Visame pasauly gyvena apie du bilionai žmonių — baltų, juodų, geltonų ir rudų. Iš jų Europai tenka pusė biliono žmonių; Azijai — virš bilionas; Afrikai — 140 milijonų, Amerikoje apie 250 milijonų; Austrijoj — apie 10 milijonų.

Į metus laiko visam pasauly miršta 35 milijonai žmonių, o gimsta apie 52 milijonai. Europoj kasmet miršta aštuoni milijonai, o gimsta apie 10 milijonų. Reiškia, kas metais Europoje atsiranda į du milijonų žmonių daugiau.

Azijoj kas metais miršta apie 20 milijonų žmonių, o gimsta apie 31 milijonas. Amerikoje miršta apie 4 milijonai, o gimsta virš 5 milijonai. Afrikoje ir Australijoj gimsta 4 milijonai, miršta apie pustrėčio miliono.

Tie skaičiai dar ir kitaip dalinama. Apskaiciuota, kad visam pasauly kasdiena miršta 100,000 žmonių, o gimsta 145,000 žmonių. Dar smulkiau skaitant, kas trys sekundės miršta trys žmonės, tuo pačiu laiku gimsta penki

Kas dieną pasauly priauga 57,000 žmonių. Didžiausią prieauglį duoda Azija, o mažiausią — Amerika.

Moksliui ir apšvietai plintant, gerokai nupuola skaičius mirimų. Tik gamtinės katastrofos dabar papiauna kiek didesnius skaičius žmonių — sakysime, badas ir potvyniai Kinijoj ir t. t. Šiaip, ir Kinijoj yra sumatžėjęs skaičius mirimų. Bet jei nemažes skaičius gimimų, tai į kokį 120 metų mūsų "grėšnam pasauly" jau bus apie keturi bilionai žmonių.

Kai kurie mano, kad tokį skaičių žmonių žemė negalės išmaitinti, bet tai yra vien spėjimas. Žemės derlingumas dar neišnaudotas. Pavyzdžiui, tokia Lietuva, galimas daiktas, galėtų užauginti dvigubai daugiau javų, jei žemės ūkis būtų sumodernizuotas. O tai reiškia, kad dar yra vietos kokiem dviem milijonam žmonių.

Kam klausti

Kur siūdintis rūbus, kad jie būtų dailūs ir puoštų žmogų? Tas visiem žinoma, kad tik

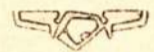
Galecko Suvykloje

Duque de Caxias, 257 Telephone 4-1457

siūvami pagal naujausias madas rūbai iš įvairiausios medžiagos — vietinės ir užsieninės. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

Tad visi ir siūvasi rūbus Galecko siūvykloje.

VISOKIOS ŽINIOS

Dviejų vyskupų skirtingos nuomonės apie užmušimą

Kadangi fašizmas visur didina karo pavojų, tai ir krikščionių pareiga yra eiti karan ir ginti savo kraštą nuo fašizmo. Panašų nutarimą padarė Anglijos dvasininkų susirinkimas. Gindamas šią poziciją, Yoko arkivyskupas William Temple da pridūrė, kad užmušti kitą dėl savo tėvynės labo nėra mūdėnė, ypač kuomet tenka gintis nuo fašizmo pavojaus.

Bet Londono vyskupas Sheppard su tuo nesutinka. Jis sako, bomba yra bomba, vistiek ar ji bus numesta iš orlaivio į miestą su krikščionišku meilės ženklu, ar su fašistiška svastika. Jos naikinamoji pasekmė bus tokia pat. Todėl tikras krikščionis privalas būti karo priešas.

Na, tai kas dabar išspręs, kuris judviejų teisingiau aiškina krikščionių pareigas?

Kiniētė pagimdė 10 kūdikių

Japonų laikraštis "Nichi Nichi" praneša, kad Peipingo provincijoje, Kinijoje, tula ūkininko žmona pagimdžiusi devynis berniukus ir vieną mergaitę. Laikraštis praneša, kad šeši vaikai numirė tuojau po gimdymo, o kiti 4 (ir mergaitė) esą sveiki. Kiek iki šiol medicinos pasauly yra žinoma, tai dar niekad moteris tiek kūdikių nėra pagimdžiusi. Daugiausia buvo pagimdyta šeši kūdikiai.

Kaip siūloma kontroliuoti Ispanijos pakraščius

Šiomis dienomis Londono nesikijimo komiteto kariniai ekspertai baigė rengti kontrolės planą, kuriuo siekiama užkirsti kelią įgabenti į Ispaniją karo medžiagą ir savanorius.

Ryšium su tuo laikraštis "Morning Post" rašo, kad pagal tą planą visi į Ispaniją vykstą laivai turėsią sustoti kokiam nors neutraliame uoste, kur juos nesikijimo komiteto atstava anžiūrės ir išduos atitinkamus pažymėjimus, kad tais laivais jokia uždrausta medžiaga negabenama. Po to tie laivai tuos pažymėjimus turės pateikti tarptautinei jūrų sargybai, kuri bus pastatyta įvairiuose ispanų uostuose. Vokiečiai ir Italai saugosią ispanų vyriausybinių uostus, o rusai ir francūzai — fašistų uostus. Didžiaiai Britanijai teksią arbitro vaid-

muo. Francūzijos Ispanijos siena būsianti uždaryta ir prie jos būsią pasatytę svetimšaliai stebėtojai, kurie turės prižiūrėti, kad į Ispaniją nelegaliu būdu nevyktų savanoriai. Panašiu priemonių būsią imtasi ir Ispanijos — Portugalijos pasienyje.

Kalėjimo viršinininkas kalėjiman

Vasario mėn. 3 d. Kauno apygardos teismas eprendė ilgamečio Kauno kalėjimo viršinininko padėjėjo ir ūkio dalies viršinininko, o paskui "Lietūkio" Sanečių skyriaus kasininko Vlodo Bankausko bylą.

Kaip po revizijos V. Bankauskas iš kalėjimo pasitraukė, jis buvo priimtas dirbti "Lietūkin" ir paslirtas į Sanečių sandėlį kasininku. Vl. Bankauskui sandėlio kasininko pareigas einant atsirado 263 cukraus maišų trūkumas. To cukraus vertė (tada 1 kg. buvo po 1 lt. 24 ct.) siekė 32 tūkst. 662 lt. Kadangi sandėly kitų prekių rasta pertekliaus, tai bendrai prekių trūko už 22 tūkst. 465 lt. Paaiškėjo, kad kasininkas klautojo įv. dokumentus ir pinigus savinosi.

Apygardos teismas V. Bankauską nubaudė 4 met. sunk. darbų kalėjimo. "Lietūkini" iš Bankausko atiteista 9 tūkst. 627 lt., nes dokumentais toks pasisavinimps tebuvo įrodytas.

Vl. Bankauskas buvo tuojau sumintas. Jis prašė, kad jį nevarytu Kauno kalėjiman, nes nepatogu esą eiti į tą kalėjimą, kur tšek metų buvo aukštu valdininku — viršinininko padėjėju, o prašė jį nugabenti į Panevėžio kalėjimą. Bet Bankauskas uždarytas Kauno kalėjime.

KOMERCINE TECHNIKOS

ORGANZACIJA

«São Paulo»
IRMĀOS RODRIGUES

Paruošiamė vedyboms dokumentus, Naturalizacijos ir kitus.

Raštinė: Rua Libero Badaró 346, 1 aukštas salė 6. Darbo valandos nuo 12 iki 18.

Butas — R. da Moçca, 420, Tel. 2-9195. Darbo valandos nuo 11 iki 13.

"AIDAS" GALIMA GAUTI
 Lapoje: Laikraščių pardavimo kioskijoje, prie pat stoties.
 V. Zelinų Jurgelavičiaus krautuvėj prie pat bažnyčios ir Vigelio krautuvėj.
 S. Caetano prie geležinkelio stoties kioskijoje.

DĖMESIO!!!

Siuvykla "Vilnius" daro didelį palengvinimą tautiečiams ir siūva kostiumus išsimokėjimui labai lengvomis sąlygomis, tik po 30\$000 mėnesį. Tokiomis sąlygomis, kiekvienas gali lengviausiai įsigyti rūbus, gražiai pasiūtus ir iš geros medžiagos.

Kas tik nori pasisiūti kostiumą ir neturi pakankamai pinigų iš karto sumokėti, tesikreipia į

Siuvykla "Vilnius"

Praça Julio Mesquita 60, Rua da Moóca, 561 ir Av. S. João, 514, 1-mas aukštas.

Rutkauskas Kazimeras

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniskas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydoma be operacijos. Įvairios MOTERŲ LIGOS gydomos irgi be operacijos, tik su injekcijomis. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Povilą -- Santa Casa Medico ir chirurga

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 3 val. vak.

Rezidencija ir Konsultacija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel.: 5-4175 — São Paulo.

PASTABA. Vyksta į namus bile valanda diena ir nakti.

Lietuviai, dėmesio!

Lietuviai, kiekvienas pasistenkite pažinti siuvyklą

LIETUVA

K. Zebrasko ir P. Ambrozевичiaus

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darą garantuojame.

Lietuvių siuvyklų yra daug, bet SIUVYKLA

LIETUVA tik viena

Rua General Ozorio Nr. 161 S. PAULO

(tarp Luz ir Sorocabana stotčių)

Rusiskos dainos ir muzikos

Žymiausioji São Paulo rusų muzikai ir dainininkai, plačiąja muzikos meno programa: Choro, Solo, smuikomis ir balalaikomis linksmina svečius kiekvieną vakarą užėjoje "Bar Rio Branco" rua Visconde Rio Branco 461, kampas rua Victoria.

Kviečiame atsilankyti. Seimininkai lietuviai.

VAISTINE IR PERFUMARIJA MUNICIPAL

Farmaceutikas:

A. Gorenstein

Cheminiai produktai, vaistai ir įvairūs mediciniški įrankiai. Kvepalai užsieniniai ir vietiniai ir įvairūs preparatai.

Rua Barão de Itapetininga, 192
 Telefonas: 4-7757 S. PAULO

Dėmesio!

PIRMOJI LIETUVIŠKA KAKLARAISČIŲ DIRBTUVĖ JONO ZACHARKOS

persikėlė ant rua da Moóca, 349 ir, klientų patogumui, papildyta įvairiomis kitokiomis galanterijos prekėmis, kaip: viršutiniai ir apatiniai marškiniai, kelnaitės, kojinės, nosinės, apykaklės ir k.

Kainos kuo pigiausios

SAVIEJI REMKIME SAVUOSIUS!

Rua da Moóca, 349

SÃO PAULO.

RADIJAI PHILIPS

Parduo dame naujausių tipų ir geriausių firmų, kaip

"Philips" ir kitų ilgam išsimokėjimui. Kadangi daugeli pirkdami radijus, nuperka senus, o sumoka pinigų kaip už naują, tai kad nepakliūti ant tokių pardavėjų, visuomet kreipkitės pas savo tautietį J. Juodgudį, rua Padre Raposo Nr. 156, kuris duoda išmėginimui kelioms dienoms. Išmėginę, tada įvertinkite prekę.

KIEKVIENAS TURI ŽINOTI,

kad darome visokių dokumentų vertimus, kaip pasų, metrikų, liūdėjimų, atestatų ir k., rašome prašymus, įgaliojimus, kontraktus ir kitokius raštus, paruošiame dokumentus gavimui "Caderneta professional" ir "Caderneta de Identidade", dirbame šamadas ir naturalizacijos popieras ir suteikiame visokių patarimų. Klausiant patarimo laišku, reikia pridėti atsakymui pašto marķę už 700 reisų. Asmeniškai ar raštu kreipkitės

Rua da Moóca, 309 S. Paulo

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universitete ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove Gydo, trūkia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos veistinės José Paulino).

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 66 TEL. 5-1451 S. PAULO

SIUVYKLA ESTAN

Siuvykla Estan — tai vieništelė, kuri dirba už priėniamiausias kainas ir atsako už darbą. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nehoi laiko gaišti ir užsakymai galina pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siuvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikausio išdirbinio ir moderniškiausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač paltams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79-a (Prie pat Luz stoties)

Ar atlikai savo pareiga?
 Ar jau užsiprenumeravai laikrasti „LIETUVIŲ AIDA BRAZILIJOS“?
 Jei ne, tai nieko nelaukdamas, skubėk pasiūti pinigus 12\$ ir Tamsta lankys „AIDAS“ istisus metus
Aidas, Rua da Moóca 309, S. Paulo.

**LABORATORIJĄ
 MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS**

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų)
 Tikras ir geras
Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO
 Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas
 Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-5. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINE

“José Paulino”

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)
 Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, porcelano medžiaga pigiausiomis kainomis.
 Su pagarba Previzorius A. RUMMEL
 Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 8 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

Su didele praktika Europoj ir Brazilijoje
 Venerinų, vidujinių ir pelchinų ligų specialistas
LABORATORIJĄ: nugarakaulio smegenų šlapimo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.
 Konsultorija ir gyvenamoji vieta
 Rua Ypiranga, 193 app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.
 Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.
 Ladeira Porto Geral, 112, salė 4 ir 5,
 (Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
 Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Yekletijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomare ligų specialistas. Gonoreja - Sifilis.
 Gydomas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.
 Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas.
 Tel. 4-1705.

FOTOGRAFAS IS KAUNO

GILUC

Žinomas savo menišku darbu daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kalna.
 Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: RUA JOSÉ PAULINO, 118-a
 Bom Retiro

**DANTU GYDYTOJAS
 JOSÉ LEVKOVICH**

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsilveigdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip anai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabre purceleno 3\$000.
 Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

PRISIEKUSIS VERTEJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobroloja Tel. 2-6393
 S. PAULO

Dare vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: ohamadas, naturalizacijos, sarteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVISKAI.

**Dr. ADOLPHO TAUBKIN
 ADVOKATAS**

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (įprotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas
 Telef. 2-1629
 Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.
 KALBA LIETUVISKAI

**Dr. A. Kandia
 VENERINĖS LIGOS:**

TRIPERIS (Visose stadijose - aštrus ir kroniskas.) SIFILIS.
 Priėmimas nuo 9 - 12 ir nuo 3 - 7. Sekmadieniais nuo 10-12.
 Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.
 Tel. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Medicina ir chirurgija suaugusiems ir vaikams

Moderniškas gydymas reumatizmo, kojų ir vidurių ligų. Gydoma be operacijų.

SPECIALYBĖ: MOTERŲ LIGOS

Taip pat sifilis ir venerinės ligos. Priėmimo valandos nuo 14 iki 20 v. Vyksta pašauktas į namus kiekvieną momentu. DIENA ir NAKTI.

Priėmimo vieta: rua Silva Pinto, 444 (Bom Retiro) Telef. 5-4175. - São Paulo.

Laivakortės ir Šamados

Čekiai - Depozitas - Pasportai - Legalizacija
 Nori Tamsta iškviesti draugą ar giminę iš Lietuvos?
 Laivyninkystės Bendrovė

MUNDIAL

Paruošia dokumentus pigiai, greitai ir sąžiningai išgajimul bile kurios "Šamados" per kelias dienas.
 Laivakortės ir Šamados iš bile kurios šalies siūloma pigiausiom kainom - už pinigus arba išimokėjimui ilgam laikui. SKUBUMAS - GERIAUSIOS SĄLYGOS.
 Nieko nedarykite nesiteiravę kainų pas mus
LAIVYNINKYSTĖS BENDROVĖ "MUNDIAL"

A. Felmanas;
 Praça Antonio Prado 3 sobr. Tel.: 2-8929
 (Priešais City Bank) S. Paulo

**Dr. Brisolla
 ADVOKATAS**

R. Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė - 25. Telefonai: 2-6639 ir 5-2091

Kur tik būsi, neužmirsk "Aido"

Jis parduodamas:
 S. Paulo.

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietas; Bom Retiro: Vaislinėj «José Paulino» - rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje - rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintra; Vila Anastazijof Kirilausko krautuvėje; V. Zeliņa: J. Vigelio krautuvėj - rua 8 N.º 4; Sant'Anna: Menkaid'o krautuvėj, - rua Voluntarios da Patria 59; Mokoje - kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro.
 Prano Dutkaus restorane «Vilnius» - rua de Catumbý, 4 «Vilnius» s-gos centre - Praça Tiradentes 51 ir Petro Jonašio dirbtuvėje - rua Bella, 106.

Santos.
 S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurio nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, prancūkite redakcijai, o redakcija tuoj pasirūpins. Aidas turi būti visur parduvinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampelio tenelieka, kur nebūtų Aido.

**Vokiškių fotografijų
 įstaiga
 „BENNA DO“**

Įsteigta 1890 metais
 Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė papildoma, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (senos nr. 103) S. PAULO
 Telephone 4-5576

VIEPOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Suspenduotas kunigas važiuoja Lietuvon

Kaip jau žinoma, kun. B. Sugintas, buvęs Brazilijos lietuvių kolonijos kapelionas, tapo suspenduotas nuo kunigo pareigų. Kadangi jam čia jau nebėra kas veikti, tai nutarė išvažiuoti Lietuvon. Dabar jis kalbėjo pas savo buvusius parapijonus ir nori susirinkti kelionei pinigų. Kun. B. Sugintas važiasi su savimi drauge ir savo gospadiņę Sruoginienę. Gospadinės vyras liekasi Brazilijoje.

Smagi bus kelionė buvusiam mūsų tėveliui...

Parapijonas

Neįvyko centro posėdis

Organizacijų atstovų posėdis turėjo būti tęsiamas kovo 14 d., kad užbaigti svarstyti organizacijų centro įstatų projektą. Bet nesusirinkus visiems atstovams, posėdis neįvyko.

Pažymėtina tas, kad jau į antrą posėdį neatsilankė patys šio darbo iniciatoriai. Tai labai blogas pavyzdys kitiems. Žmonės, kurie save skaito "dideliais visuomenės veikėjais", o pradėta darba "dirba" tol, kol pasireklamuoja, tai neverti nei "mažų visuomenės veikėjų" vardo.

Stebėtojas

Lietuviai apkūti žmogų

Poreitą sekmadienį vėlai vakare, Bom Retire, gatvėje tapo gerokai apkultas tūlas Rola, 63 m. amž. Apkultasis centralinėje policijoje pasiskundė, kad jį užpuolė grupė lietuvių.

Vadinasi Bom Retiro lietuviai daro užpuolimus ant žmonių. Tai labai negražu.

K r s p.

B. L. Aero Klubas skelbia

B. L. Aero Klubas renka aukas lėktuvui pirkti, kuris yra užpiktas Šiaurinėj Amerikoje.

Kadangi Klubas negalėjo visų pinigų sumokėti, todėl valdyba nutarė trukstamąją sumą pinigų surinkti aukomis iš savo tautiečių, kurie atjauną B.L.A. Klubui ir noriai padeda lėktuvą įsigyti.

V. Eidrigėvičius,
B.L.A.K. pirmininkas.

Nuo Red. — Įdomu būtų žinoti tautiečiams, kiek minimas lėktuvas kaštuoja, kokia pinigų suma jau yra įmokėta už lėktuvą, kiek dar pinigų trūksta ir, taip pat, ar klubo nariai leidžia valdybai rinkti aukas ir užvirto šitą valdybos darbą, ar pati valdyba, be narių žinios daro šitą užpirkimą? Visa tai mūsų tautiečiams įdomu žinoti, juo labiau, kad iš jų yra pinigai renkami. Klubo valdybai slapstytis su savo darbu nevertėtų, jei norima, kad tautiečiai nedarytų užmetimų.

PATYS SAVE SABOTAŽUOJA (Atkelta iš 2-tro pusl.)

drai, vesti vesti visą organizuojamą darbą. Darbas ėjo sklandžiai ir susitarimas buvo tarp visų organizacijų. Tik viena lietuvių S-ga Brazilijoje dėl visai nerimtų priežasčių atsisakė centre dalyvauti.

Kadangi Lietuvių s-ga Br. yra "aukštesnio" luomo žmonių s-ga (Lietuvos valdininkų s-ga), tai jais pasekė ir organizuojamo centro iniciatoriai. Komisija šaukė iš eilės jau du posėdžius baigt svarstyti įstatus, bet iniciatoriai neatsilankė nei ant vieno posėdžio.

Tokiu būdu Grūdo pirmininkas ir Aero Klubu valdyba eina patys prieš save ir griauja be jokio pamato savo pačių pradėtą darbą. Tai negražu, nori tiki.

Bom Retiro mokyklos tėvų susirinkimas

Kovo 6 d. buvo sušauktas metinis Bom Retiro mokyklos tėvų susirinkimas. Susirinkime dalyvavo tik pusė tėvų. Šio susirinkimo tikslas buvo — apsvarstyti mokyklos ekonominę padėtį, išrinkti naują tėvų komitetą ir kitus mokyklos reikalus aptarti.

Komiteto pirmininkas V. Riškus plačiai nupasakojo tėvams mokyklos padėtį, jos finansinį ir ūkišką stovį. Po to darė pranešimą mokyklos vedėjas S. Bakšys. Paaiškėjo, kad mokykla nors ir daug vargo pergyveno, bet jau yra sustiprėjusi, turi įsigyjęsi naujus suolois ir kitas mokyklos reikmenis, o kasoje dar turi su virš 200\$ pinigų.

Po pranešimų buvo renkamas tėvų komitetas. Komitetą išrinkti: V. Riškus, Jn. Butaskas, Jn. Jakulaitis, Jn. Baltušnikas, O. Felmerienė, P. Norbutis, G. Vilsonas ir Mockus.

Susirinkimas buvo tvarkingas, tik pora įsigėrusių asmenų triukšmavo.

Kovo 9 d. naujas tėvų komitetas sušaukė posėdį. Posėdin atsilankė tik du nariai — Riškus ir Butaskas. Nesant sutarimo tarp komiteto narių, tat visų komitetas atsistatydino ir naujas tėvų susirinkimas bus šaukiamas kovo 29 d. rinkti tėvų ktą.

Ten buvęs

Dar vienas naujas mokytojas

Iš Lietuvos atvyksta dar vienas naujas mokytojas, Girdauskas, kuris paskirtas į S. Paulo lietuvių mokyklą. Su mok. Girdausku sykiu atvažiuoja ir naujas kunigas, Arminas.

K r s p.

Vilzėliniečiai skundžiasi prefekturai

Villa Zelinoje, apie 10 km. nuo S. Paulo, gyvena daug darbininkų, kurių dauguma yra lietuviai. Lietuvių čia priskaitoma apie 60%. Tai vis sklypininkai, paėmę žemės sklypus išsimokėjęm ir turi pasistatę savo namukus. Villa Zelinos žemių savininkai parduodami tas žemes, skelbė, kad įves su miestu gerą susisiekimą. Tiesa, kokį laiką vaikščiojo autobusai, bet neilgai. Dabar Zelinos gyventojams susisiekti su miestu yra labai sunku, tat jie padavė prašymą S. Paulo prefekturai, kad miesto valdyba pasirūpintų ir sutvarkytų Zelinos susisiekimą su miestu. Prie V. Zelinos yra kelios kitos vilos, kurios sudaro didelį miestą išimtinai svetimėlių apgyventą.

K r s p.

Reikia atnaujinti sveikatos skyrių

Aide ėjo labai visiems naudingas skyrius apie sveikatą "Mūsų Sveikata". Būtų labai gerai ir pageidautina, kad redakcija vėl tą skyrių atnaujintų. "Mūsų Sveikatoje" talpinami straipsniai ir žinutės apie žmonių sveikatą daug naudos atneša ir apsaugoja nuo kairių ligų. Tas skyrius supažindina mus su ligų priežastimis, pataria kaip nuo jų apsisaugoti ir mokina skaitytoją būti sveiku žmogumi.

Toks sveikatos skyrius laikraestyje daug daugiau reikiama, negu kokia organizacija. Tat mano pagidavimas ir yra toks, kad Aido redakcija "Mūsų Sveikatą" vėl pradėtų leisti per Aidą.

M. Martinaitis

Meno Korporacija jau iškriko

Neseniai susiorganizavusi po J. Stankūno vadovybe Meno Korporacija, suruošusi tik vieną parengimą, jau iškriko ir mažai bėra vilties, kad ji atsigauntų. Tai vis neapgaltotas be jokio tikslo darbas.

Goyaz lietuviai

Koks lietuvių skaičius gyvena Goyaz estado, nežinia, bet reik manyti, kad ten jų visai nedaug.

Goyaz estadas dabar statosi naują sostinę Goyania, kur eina gyvi statybos darbai. Prie šios statybos dirba ir lietuviai, kaip Petras Galvanuskas, J. Taronis, J. Celiakas ir k. Darbas sunkus, o uždarbis apie 450—470 milreisu mėnesiui.

Petras Galvanuskas iš Goyanos mums rašo sekančiai: Praceitu apsi-pylę, dantis sukandę, kaip Jėzus Kristus, nešame kryžių skaičiuodami dienas kada pasibaigs ši Golgota. Nuo darbo ne tik rankos, sąnariai sugrubo, bet ir visi žmogiški jausmai atbūko.

Taip kiekvienas darbininkas neša tą sunkenybių kryžių kol jėgų yra. Bet kaip jėgų netenka, suklumpa po kryžium, tuo ir baigia savo Golgotos kelia.

Lietuviai ūkininkai

Daug jau lietuvių užsiima savarankišku žemės ūkiu darbu. Seną jau lietuvių kolonija "Barão de Antonina", kur nemažas lietuvių skaičius ūkininkauja; Keletas lietuvių ūkininkų yra išsikūrę Paranoje — Joaquim Tavora, Sangos, Nova Dancig; S. Paulo estado lietuviai kūriasi apie Nova Odessa, Rancharia, Rebouças, Irapê ir kitas vietas. Rio Grande do Sul apie Boa Vista.

Lietuviams ūkininkams sąlygos tautiniu atžvilgiu yra sunkios, nutautėjimas į lietuvius veržte veržiasi. Bet nežiūrnt to, lietuviai gyvenantieji provincijose yra tose sąlygose užsi-grūdinę ir nelengvai pasiduoda svetimai įtakai įsiveržti į jų šeimas. Jie prumeruoja laikraščius ir atydfiai juos skaito susirinkę į vieną vietą kelios šeimos. Daug lietuvių yra tokių, kurie lietuvių gyvenimui ne vieno laukraščio ir rankas nėra paėmę, o čia jie tapo dideli spaulios mylėtojai, jos talkininkai ir rėnėjai.

Visiems reikia dėti didelės viltis į lietuvių žemės ūkiu kolonijos įsteigimą, nes mūsų ateivių ekonominė ir kultūrinė gerovė glūdi organizuotame žemės ūkyje. Ir prastas būtų tas lietuvis, kuris šio darbo, žemės ūkiu kolonizacijos, neremtų. Jis turi būti dirbamas visų be intrigu be neapykantos ir be lenktyniavimo už vadovybę.

Jeit pas mus yra norinčių lietuvių kolonijai gero, tai reikia to gero siekti. Senas ateivis.

SKUBIAI REIKALINGA ŠEIMYNA

Tvarkyti vaisių sodą, vynuogyną ir daržą São Paulo mieste, 10 min. nuo bondės ir 2 min. nuo autobuso linijos. Sąlygos sekančios: butas, elektros šviesa, gali laikyti savo reikalams paukščių, ošką, naudotis vaisiais, daržovėmis ir dar gauną pusę įplaukų už parduotus ūkiu produktus bei vaisius ir vynuoges.

Be to, pirma pusmetį, prie vyno dirbtuvei statybos darbų, galės užsidirbti nuo 200 ligi 300 milreisu mėnesiui, vėliau apie 100 mil. Kreiptis Rua Ubaldino do Amaral 200.

KOMERCINĖ TEKNIKOS ORGANIZACIJA

"SÃO PAULO"

Irmãos Rodrigues

Atliekame įvairius sąskaitybės ir knygvedystės darbus, rašome prasyms, žymiųjų ženklų pirkimas Valstybiniai mokesčiai ir k. komerciniai darbai už mažą atlyginimą.

Informacijos: Raštinė R. Liberó Badaró, 346, 1 aukš. sal. 6. Darb. val. nuo 12 iki 18 val. Butas — R. d. Moóca, 420, Tel. 2 9195 Darb. v. nuo 11 iki 13.

Brazilijos lietuvių organizacijų centro raikalai

Kadangi šauktasis organizacijų atstovų posėdis kovo 14 d. dėl centro įstatų svarstymo neįvyko dėl neatilankymo kairių atstovų, tad nutarta posėdis tęsti balandžio mėn. apie vidurį. Kokią dieną bus paskelbta vėliau. Per tą laiką organizacijos dar syki turi apsvarstyti centro reikalingumą, savo susirinkimuose išrinkti po du atstovus ir juos rastiškai įgalioti dalyvauti centro organizavimo posėdžiuose.

Visos organizacijos, kurios tik pritaria centro organizavimui, privalo aktyviai jame ir dalyvauti. Nes centro sudarymas tokiomis pagrindais, kaip jau yra numatyta, bus didelis mūsų kolonijos žingsnis į priekį.

K-ja

Kovo 25 dieną sugrįžta į S. Paulo buvęs mokytojas V. Naliavaika. Iš čia vyks Argentinon mokytojauti.

Miršta prieškariniai ateiviai į Pietų Ameriką

"A. L. Balsas" praneša, kad re-tėja Argentinon lietuvių kolonijos prieškarinės kartos ateivių eilės. Vasario mėn. 27 d. šiais metais mirė Antanas Stalioraitis, kuris paeina nuo Pilviškio, Argentinon atvykęs prieš 27 metus. O kovo 8 d. š. m. mirė Kazimieras Zaramba, nuo Vilnijos, Argentinon atvykęs 1909 m.

PAIEŠKOJIMAI

Konsulato paieškojimas

Jonas SVIRIKAS, 1927 m. su Slinkų—Varpučauskių šeima atvykęs Brazilijon ir nuo to laiko jo motina neturi žinių apie jo likimą. Jisai pats arba jo pažįstamieji yra prašomi pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, rua Aureliano Coutinho 88, Jono SVIRIKO adresą arba apie jo likimą.

Paieškau brolių Pijusą Grajauską Anksčiau gyveno Barine fazendo. Kas žino kur jis dabar gyvena arba paties brolio prašau atsiliepti.

Kazys Grajauskas, R. da Moóca 309. — S. Paulo.

PARDAVIMAI

Parsiduoda žemės sklypas ant Villa Zelinos, rua 7, prie pat bažnyčios. Sklypas labai gražioje vietoje. Teirautis — rua Paris, 10.

Parduodamas namas su žemės sklypu ant Villa Prudente, rua Camandã, 202. Nuo bondės tik 4 minutės Vanduo ir elektros šviesa. Kreiptis ten pat.

Labai pigiai ir geromis sąlygomis parduodamas namas ant Villa Zelina, rua Dois Nr. 42. Teirautis ten pat.

Parsiduoda namas

Labai geromis sąlygomis, parsiduopą naujai pastatytas, dar neįgyventas namas iš dviejų kambarių ir virtuvės, rua Ciclamens, (antras namas nuo kampo rua das Roseiras) Villa Bella. Parduodama išsimokėjimui tokiomis sąlygomis: užporkant įnešti 1:000\$ ir po 100\$ mėnesiniai. Kreiptis: Rua José Paulino, 94. A. Degutienė.

LIETUVIS DAILININKAS

São Pauly, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINS PAZIKAS turi atidares dailės — pašybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir tt. ant drobės alėjiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai.